

Türkiye ile Çekoslovakya arasında 5 Aralık 1946 tarihinde Ankara'da imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarıyla Modüs vivendiye Ek Anlaşma ve bağlantılarının onanması hakkında kanun

(Resmî Gazete ile ulâmı : 28 . II . 1947 - Sayı : 6544)

No.
5029

Kabul tarihi
21 . II . 1947

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ile Çekoslovakya arasında 5 Aralık 1946 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 4931 sayılı Kanunla süresi uzatılan ve 4582 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarıyla 30 Nisan 1934 tarihli Modüs vivendiye ek Anlaşma ve bağlantıları onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

24 Şubat 1947

TÜRKİYE İLE ÇEKOSLOVAKYA ARASINDA TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye Hükümeti ile Çekoslovakya Hükümeti, iki memleket arasında ticarî mübadeleleri geliştirmek ve ödemeleri kolaylaştırmak isteği ile, 30 Nisan 1934 tarihinde Türkiye ile Çekoslovakya arasında imzalanmış olup 22 Haziran 1945 tarihli Ticaret ve Ödeme Anlaşmasıyla tekrar tatbik mevkiine konulan Modüs - Vivendi esaslarına dayanarak aşağıda yazılı hükümleri kabul etmek hususunda uyuşmuşlardır:

Madde — 1

Türkiye ile Çekoslovakya arasındaki Ticarî mübadeleler iki memlekette yürürlükte bulunan ithalât ve ihracat genel rejimlerine uygun olarak yapılacaktır.

Madde — 2

İşbu Anlaşmanın yürürlük süresi içinde iki memleketin yetkili makamları tarafından onanmış olan işlemlere ait ödemeler bugünkü tarihle imzalanan Ödeme Anlaşması hükümleri gereğince düzenlenecektir.

Madde — 3

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe konulmasından sonra her iki taraftan sevkedilen mallara, ihtiyaç eden tarafın yetkili makamlarınca verilmiş ve ilişik örneğe uygun bir menşe şahadetnamesi katılacaktır.

Bedeli yüz (100) Türk lirasını veya başka bir para ile bu meblâğın eşitini aşmayan göndermeler için menşe şahadetnamesi aranılmaz.

Madde — 4.

7 Haziran 1946 tarihinde imzalanan uzlaşma ve buna ilişkin Çekoslovak ağır sanayii mamûlleri teslimatına aid mektup hükümleri gereğince iki memleket yetkili makamları tarafından onanmış olan işlemler, iki memleket ithalatecileri ve ihracatçıları arasında akd olunmuş bulunan sözleşmelere göre tasfiye edilecektir.

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe konulmasından önce başlamış olan özel takas işlemleri veya serbest dövizli işlemler, bunların iki taraf yetkili makamları tarafından onanması ânında her iki memlekette yürürlükte bulunan genel rejim hükümlerine göre tasfiye olunacaklardır.

Madde — 5.

İşbu Anlaşmanın yürürlükte bulunduğu sırada iki memleketin yetkili makamları tarafından onanan ve Anlaşmanın sona erdiği tarihte henüz bitirilmemiş bulunan işlemler, bunların onanması ânında her iki memlekette yürürlükte bulunan genel rejim hükümlerine göre tasfiye olunacaklardır.

Madde — 6.

İki memleket arasındaki ekonomik münasebetlerin gelişmesini takip etmek ve bunu kolaylaştırmağa yarıyacak her türlü tekliflerde bulunmak amacı ile Türk ve Çekoslovak temsilcilerinden mürekkep bir karma Komisyon kurulacak ve bu Komisyon iki memleket yetkili makamlarının isteği üzerine toplanacaktır.

Madde — 7.

İşbu Anlaşma 15 Aralık 1946 tarihinde yürürlüğe girecek ve 1 Nisan 1948 tarihine kadar mu-teber olacaktır.

Süre sonu tarihinden iki ay önce haber verilerek feshedilmediği takdirde 31 Mart 1949 tarihine kadar kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır.

Ankara'da 5 Aralık 1946 da Fransızca iki nüsha olarak yapılmıştır.

Türk Hükümeti adına
Dr. B. Z. Sanus

Çekoslovak Hükümeti adına
Stanislav Minovsky

Mense Şahadetnamesi

Gönderen :	Gönderilen :
İsim	İsim . . . . .
İkametgâh	İkametgâh . . . . .
Sokak	Sokak . . . . .
Malın cinsi	
Ambalaj tarzı	
Koli adedi	
Marka numarası	

Ağırlık gayrisâfi . . . . . Kilo
Kıymet:

Malın gönderileceği yol :

..... Ticaret Odası, Türkiye ile Çekoslovakya arasındaki 5 Aralık 1946 tarihli Ticaret Anlaşması hükümlerine uyarak vasıfları yazılı emtianın Türk - Çekoslovak menşeli olduğunu tasdik eder.

Tarih

TÜRKİYE İLE ÇEKOSLOVAKYA ARASINDA ÖDEME ANLAŞMASI

Türkiye Hükümeti ile Çekoslovakya Hükümeti, Türkiye ve Çekoslovakya arasındaki ödemeleri kolaylaştırmak amacı ile aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır.

Madde — 1.

Bugünkü tarihle imzalanmış olan Ticaret Anlaşması hükümleri gereğince, Çekoslovakya'ya ithal edilmiş veya edilecek Türk malları bedellerinin ödenmesiyle kambiyo kontrolü hakkında yürürlükte bulunan Çekoslovak kanunlarınca müsaade edilen, Çekoslovakya'dan Türkiye'ye yapılacak diğer her türlü ödemeler, Çekoslovakya Millî Bankası nezdinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası adına açılan faizsiz bir Çekoslovak kuruunu hesabına para yatırımları suretiyle yapılacaktır.

Madde — 2

Bugünkü tarihle imzalanmış olan Ticaret Anlaşması hükümleri gereğince Türkiye'ye ithal edilmiş veya edilecek olan Çekoslovak malları bedellerinin ödenmesi ile kambiyo kontrolü hakkında yürürlükte bulunan Türk kanunlarınca müsaade edilen Türkiye'den Çekoslovakya'ya yapılacak diğer her türlü ödemeler, birinci maddede sözü geçen hesabın zimmeti ile icra edilecektir.

Madde — 3

Yukarıdaki maddeler hükümleri gereğince, hak sahiplerine ödemeler yapılmasını sağlamak için T. C. Merkez Bankası ve Çekoslovakya Millî Bankası ödeme emirlerini günü gününe karşılıklı olarak birbirlerine bildireceklerdir.

Madde — 4

Yukarıdaki birinci maddede derpiş edilen hesabın alacak bakiyesi T. C. Merkez Bankasının Çekoslovak kuruunu ihtiyacını karşılamaya yetmedikçe, T. C. Merkez Bankasının emirleri üzerine, Çekos-

lovak Millî Bankası anılan hesabın zimmetiyle 150 000 000 Çekoslovak kuronuna kadar olan ödemeleri yapacaktır.

Madde — 5

4 ncü maddede derpiş edilen meblâğ, T. C. Merkez Bankasının ihtiyaclarına yetmediği takdirde, işbu Banka, altın, dolâr, İsviçre frangı veya iki banka arasında anlaşılarak Çekoslovakya Millî Bankası tarafından kabul edilecek diğer her türlü parayı, bu paraları çevirme günü Prağ'daki resmî ortalama kursu üzerinden Çekoslovakya Millî Bankasına devretmek suretiyle, bu hesabı beslemek hakkına malik olacaktır.

Madde — 6

1 nei maddede adı geçen hesabın alacak bakiyesi, T. C. Merkez Bankası lehine olarak 150 000 000 Çekoslovak kuronunu geçmediği müddetçe T. C. Merkez Bankası Çekoslovakya Millî Bankası tarafınan bildirilen ödeme emirlerini yerine getirecektir.

Madde — 7

6 ncı maddede derpiş edilen meblâğ Çekoslovakya Millî Bankasının ihtiyaclarına yetmediği takdirde, işbu Banka 1 nei maddede zikredilen hesabın zimmeti ile, T. C. Merkez Bankasına altın dolâr, İsviçre frangı veya iki banka arasında anlaşılarak T. C. Merkez Bankası tarafından kabul edilecek diğer herhangi bir parayı, bu paranın çevirme günü Prağ'daki resmî ortalama kursu üzerinden T. C. Merkez Bankasına devretmek hakkına malik olacaktır.

Madde — 8

Eğer Çekoslovakya kuronunun kıymeti altına nispetle değişecek olursa, Çekoslovakya Millî Bankası, 1 nei maddede derpiş edilen hesabın işbu değişme gününde mevcut olan alacaklı veya borçlu bakiyesini vukubulan bu değişme nispetinde ayarlayacaktır.

Madde — 9

Çekoslovakya kuronunun Türk lirasına ve Türk lirasının Çekoslovak kronuna çevrilmesi Çekoslovakya Millî Bankası tarafından uygulanan Amerika Birleşik Devletleri dolârı ortalama resmî kursu ile T. C. Merkez Bankası tarafından uygulanan Amerika Birleşik Devletleri dolârı resmî kursu esasından yapılacaktır.

Madde — 10

Bugünkü tarihte imzalanan Ticaret Anlaşması, olduğu gibi veya bazı değişikliklerle yenilenmediği takdirde, her iki memleketin yetkili makamları tarafından işbu Anlaşmanın yürürlük süresi içinde onanmış olan işlemlere ait ödemeler, aşağıdaki maddeler hükümleri gereğince yapılacaktır.

Madde — 11

Eğer işbu Anlaşmanın sona erdiği tarihi takibeden altı ayın sonunda, 1 nei maddede derpiş edilen hesap bir alacaklı bakiyesi gösterirse, Çekoslovakya Millî Bankası bu bakiyeyi 75 000 000 Çekoslovak kuronluk bir meblâğa kadar altına, dolâra, İsviçre Frank'ına veya iki banka arasında anlaşılarak T. C. Merkez Bankası tarafından kabul edilecek diğer herhangi bir paraya, bu paraların çevirme günü Prağ'daki resmî ortalama kursu üzerinden çevirecek ve bu hesabın bakiyesi Çekoslovak kuronu olarak 13 ncü maddede zikredilen tasfiye hesabına nakl olunacaktır.

Madde — 12

Eğer işbu Anlaşmanın sona erdiği tarihi takibeden altı ay sonunda, 1 nci maddede derpiş edilen hesap bir borçlu bakiyesi gösterirse, T. C. Merkez Bankası bu bakiyeyi 75 000 000 Çekoslovak kuronluk bir meblâğa kadar altına, dolâra, İsviçre Frankına veya iki banka arasında anlaşılarak Çekoslovakya Millî Bankası tarafından kabul edilecek diğer herhangi bir paraya, işbu paraların çevirme günü Prağ'daki resmi ortalama kursu üzerinden çevirecek ve bu hesabın bakiyesi, Çekoslovak kuronu olarak, 13 ncü maddede zikredilen tasfiye hesabına naklolunacaktır.

Madde — 13

İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihi takibeden altı ayın sonunda, Çekoslovakya Millî Bankası, 11 nei ve 12 nei madde hükümlerini yerine getirmek maksadıyla T. C. Merkez Bankası adına tasfiye hesabı namı altında faizsiz bir Çekoslovak kuronu hesabı açacaktır.

a) 11 nei ve 12 nei madde hükümleri gereğince kapatılacak olan 1 nci maddede adı geçen hesabın alacaklı veya borçlu bakiyesi işbu tasfiye hesabına devredilecektir.

b) Keza, yukarıda anılan altı aylık devreden sonra, işbu Anlaşmanın yürürlüğü sırasında akdetmiş oldukları sözleşmeler gereğince Türk ve Çekoslovak borçlulara terettüp eden ödemeler hak sahiplerine tasfiye hesabından yapılacaktır.

c) Keza, yukarıda adı geçen altı aylık süreden sonra yapılacak Türk ve Çekoslovak ihracatının karşılıkları tasfiye hesabı yolu ile ödenecektir.

d) Her senelik devre sonunda tasfiye hesabında kalan bakiye, 75 000 000 Çekoslovak kuronuna kadar, çevirme günü Prağ'daki ortalama resmî kurs üzerinden hesap edilerek borçlu tarafından altına, dolârla, İsviçre frankı ile veya iki Banka arasında yukubulacak anlaşma gereğince, hale göre, T. C. Merkez Bankası veya Çekoslovakya Millî Bankası tarafından kabul edilecek diğer herhangi bir para ile ödenecektir.

Bu hesabın bakiyesi, işbu Anlaşmanın yürürlüğü sırasında akdedilmiş sözleşmelerden doğan karşılıklı borçların itfasına kadar bu madde ile kurulmuş bulunan tasfiye usulüne tâbi tutulacaktır.

e) Şurası kararlaştırılmıştır ki, her iki Banka, hak sahiplerine ödeme yapılmasını mümkün kılmak için bunlara ait ödeme emirlerini günügününe birbirlerine tebliğ edeceklerdir.

Madde — 14

İşbu Anlaşma, bugünkü tarihle imzalanan Ticaret Anlaşmasıyla aynı günde yürürlüğe girecek ve aynı yürürlük süresinde olacaktır.

Ankara'da 5 Aralık 1946 da Fransızca iki nüsha olarak yapılmıştır.

Türk Hükümeti adına
Dr. B. Z. Sanus

Çekoslovak Hükümeti adına
Stanislav Minovsky

TÜRKİYE İLE ÇEKOSLOVAKYA ARASINDAKİ 30 NİSAN 1934 TARİHLİ MODÜS - VİVENDİ'YE EK ANLAŞMA

Türkiye Hükümeti ile Çekoslovakya Hükümeti, iki memleket arasında 30 Nisan 1934 tarihinde imzalanmış olan Modüs Vivendi'nin III ncü fıkrasını kaldırmak hususunda anlaşmışlardır.

İşbu protokol yukarıda anılan Modüs - Vivendi'nin ayrılmaz bir cüzünü teşkil eder.

Ankara'da Fransızca iki nüsha olarak 5 Aralık 1946 da yapılmıştır.

Türk Hükümeti adına
Dr. B. Z. Sanus

Çekoslovak Hükümeti adına
Stanislav Minovsky

Ankara: 5 Aralık 1946

Bay Başkan,

Bugünkü tarihle imzalanan Ödeme Anlaşmasının 8 nci maddesinin tatbiki için, Çekoslovak kronunun altına nazaran kıymetinin

1) 1 Amerikan Birleşik Devletleri dolârı karşılığı resmî ortalama kambiyo kursu 50 Çekoslovak kuru,

2) Amerikan Hazinesince uygulanan 1 ons altın 35 Amerikan Birleşik Devletleri dolârı

Esası üzerinden hesap edilerek 1 Kg sâf altın 56 263,77 — Çekoslovak kuru olarak tesbit edildiğini tasrihan size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz Bay Başkan.

Bay Burhan Zihni Sanus
Dışişleri Bakanlığı Ticari ve Mali
müzakereler Heyeti Başkanı

Stanislav Minovsky

Ankara

Ankara 5 Aralık 1946

Bay Büyük Elçi,

Meali aşağıda naklolan 5 Aralık 1946 tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım.

«Bugünkü tarihle imzalanan Ödeme Anlaşmasının 8 nci maddesinin tatbiki için, Çekoslovak Kuronunun altına nazaran kıymetinin :

«1) 1 Amerika Birleşik Devletleri dolâr karşılığı resmî ortalama kambiyo kursu 50 Çekoslovak kuru,

2) Amerikan Hazinesince uygulanan 1 ons altın 35 Amerika Birleşik Devletleri dolârı

Esası üzerinden hesap edilerek 1 Kg sâf altın 56, 263 ,77. - Çekoslovak kuru olarak tesbit edildiğini tasrihen size bildirmekle şeref kazanırım.

«Derin saygılarımı kabul buyurunuz Bay Başkan.»

Hükümetimin yukarıdaki hususlar üzerinde mutabakatını size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz Bay Büyük Elçi.

Ekselans

Dr. B. Z. Sanus

Bay Stanislav Minovsky
Büyük Elçi, Çekoslovak Ticaret
Heyeti Başkanı
Ankara

Ankara: 5 Aralık 1946

Bay Başkan

Memleketlerimiz arasında Ticaret ve Ödeme Anlaşmaları akdi ile sonuçlanan görüşmeler sırasındaki konuşmalarımıza atfen Ödeme Anlaşmasının 6 ncı maddesinde derpiş edilen 150 000 000 Çekoslovak kuronluk meblağın kullanılmasına başlanırken bu meblağdan enaz 100 000 000 Çekoslovak kuronunu Türk Tütünü satınalmağa tahsis etmeyi Hükümetimin taahhüt eylediğini size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz Bay Başkan.

Bay Burhan Zihni Sanus

Stanislav Minovsky

Dışleri Bakanlığı Ticari ve Mali
müzakereler Heyeti Başkanı

Ankara

Ankara: 5 Aralık 1946

Bay Büyük Elçi,

Meali aşağıda naklolunan 5 Aralık 1946 tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım :

«Memleketlerimiz arasında Ticaret ve Ödeme Anlaşmaları akdi ile sonuçlanan görüşmeler sırasındaki konuşmalarımıza atfen Ödeme Anlaşmasının 6 ncı madesinde derpiş edilen 150 000 000 Çekoslovak kuronluk meblağın kullanılmasına başlanırken bu meblağdan enaz 100 000 000 Çekoslovak kuronunu Türk Tütünü satınalmağa tahsis etmeği Hükümetimin taahhüt eylediğini size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz Bay Başkan.»

Hükümetimin yukarıdaki hususlar üzerinde mutabakatını size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz Bay Büyük Elçi.

Ekselâns

Dr B Z Sanus

Bay Stanislav Minovsky

Büyük Elçi, Çekoslovak Ticaret
Heyeti Başkanı.

Ankara

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası :

22 . II . 1947 ve 1/121

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası :

24 . II . 1947 ve 4/245

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları :

Cilt Sayfa
4 10,238,387,390,394,411:414